

Zemědělský
výzkumný ústav
Kroměříž, s. r. o.
Havlíčkova 2787
767 01 Kroměříž
tel.: 0634/31 71 38
0634/31 71 41
www.vukrom.cz

OBILNÁŘSKÉ LISTY 5/2001

Časopis pro agronomy
nejen s obilnářskými informacemi
IX. ročník

OT P.P.
713 13/00
767 01 Kroměříž 1

1951–2001 50 let zemědělského výzkumu v Kroměříži

Klášteř řádu Milosrdných sester Bílého kříže – v letech 1951–1963
sídlo Výzkumného a šlechtitelského ústavu polních plodin v Kroměříži

Z obsahu

- ✓ pěstební technologie ozimých ječmenů
- ✓ ochrana proti plevelům v obilninách na podzim
- ✓ Ochrana proti listovým chorobám u různých odrůd ozimé pšenice pomocí prahových hodnot a vhodného dávkování
- ✓ fyzikální charakteristiky půdy

Srovnání pěstební technologie 2-řadých a 6-řadých ozimých ječmenů při základní a zvýšené intenzitě na lokalitě Kroměříž v ročníku 2000–2001

Ing. Zdeněk Nesvadba, Ing. Jaroslav Špunar, CSc.
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Úvod

Ozimý ječmen byl pokládán za extenzivní obilninu, která byla schopna dosahovat průměrných až vysokých výnosů zrna při nízkých dávkách živin a žádné nebo minimální fungicidní ochraně. Tato teorie ztratila platnost v roce 1996, kdy došlo k epidemickému výskytu houby *Pyrenophora teres* a celostátně k výnosovému propadu ve výnosu až na 3,3 t.ha⁻¹.

Od uvedeného roku byly zkoušeny fungicidy a současně ozimý ječmen začal prokazovat, že při intenzivních technologiích pěstování je schopen poskytovat vysoké přírůstky ve výnosech zrna.

Metodika

V roce 2000 byl založen na pozemku Zemědělského výzkumného ústavu v Kroměříži pokus s ověřováním registrovaných odrůd ozimého ječmene, který je koordinován Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem v Brně, odborem odrůdového zkušebnictví. Seznam odrůd je uveden v tabulkách.

Pokus byl vyset v optimálním agrotechnickém termínu pro řepařský výrobní typ – 25. 9. 2000 po předplodině ozimá řepka. Předseťové hnojení bylo provedeno v dávce 30 kg N, 36 kg P a 36 kg K v kombinovaném NPK hnojivu. Jarní regenerační a produkční hnojení bylo provedeno u základní intenzity pěstování v dávce 40 kg N.ha⁻¹ a u zvýšené intenzity pěstování v dávce 60 kg N.ha⁻¹ v LAV. Herbicidní ochrana byla provedena dvakrát. Na podzim 24.10.2000 byly použity přípravky Glean 75 WG (7g.ha⁻¹) a Brodal 50 EC (0,25 l.ha⁻¹); na jaře 24.4.2001 byly aplikovány herbicidy Starane (0,5 l.ha⁻¹) a Granstar (25 g.ha⁻¹). Ošetření fungicidy bylo provedeno jen na jaře. U základní intenzity pěstování nebylo ošetření provedeno, u zvýšené intenzity pěstování byla aplikace fungicidy provedena následovně:

4. 5. 2001 – Tilt 250 EC (0,5 l.ha⁻¹),

14. 5. 2001 – Tango super – (1,0 l.ha⁻¹). Morforegulátory nebyly v základní intenzitě pěstování použity, při zvýšené intenzitě pěstování byl ve fázi plného sloupkování aplikován přípravek Terpal v dávce 2,5 l. ha⁻¹. V průběhu vegetace byla prováděna běžná polní pozorování a hodnocení.

Výsledky

Jak vyplývá z tab. 1 mezi 2-řadými a 6-řadými ozimými ječmeny byly zjištěny rozdíly ve výnosu ve prospěch 6-řadých ječmenů, které činily 8,6 % při základní intenzitě, respektive 11,2 % při zvýšené intenzitě pěstování. Tento negativní dopad byl u 2-řadých ječmenů kompenzován vyšší hmotností 1000 zrn v úrovni 5–6 g. Při zvýšené intenzitě pěstování byly rozdíly mezi 2-řadými a 6-řadými ječmeny prakticky zachovány. Výnosový potenciál byl u jednotlivých odrůd o 0,7–3,2 t.ha⁻¹ vyšší než v základní intenzitě, což představovalo v relativním srovnání u 2-řadých odrůd zvýšení o 26,7 % a u 6-řadých odrůd 29,6 %.

Odrůda Carola dosáhla nejvyššího výnosu v obou systémech pěstování, současně však měla nejnižší HTZ. Mezi 2-řadými odrůdami nebyla odrůda, která by tak zřetelně reagovala vysokým výnosem v obou systémech pěstování. Z tab. 2 vyplývá, že při intenzivním pěstování byla pouze odrůda Angela výnosově překonána třemi odrůdami 2-řadého ozimého ječmene (Duet, Vilna, Jolante). Zatímco při základní intenzitě pěstování to byly odrůda Vilna a Camera, které překonaly odrůdu Nelly, Silke a Okal. Odrůda 2-řadého ozimého sladovnického ječmene Tiffany dosáhla srovnatelného výnosu s ostatními nesladovnickými odrůdami při vysoké HTZ. Nejvyšší HTZ v rámci zkoušeného sortimentu dosáhla na obou systémech pěstování odrůda Vilna.

V tab. 2 jsou uvedeny výsledky polního hodnocení odolností k chorobám a další hospodářsky důležité znaky. Jestliže při základní intenzitě pěstování byly v napadení listovými chorobami padlím a rzemi rozdíly 2–3 body, tak při zvýšené intenzitě pěstování byly tyto rozdíly aplikací fun-

Tab. 1: Srovnání výnosu a HTZ 2-řadých a 6-řadých ozimých ječmenů při základní a zvýšené intenzitě pěstování, Kroměříž 2000–2001

2-řadé			6-řadé		
základní intenzita pěstování					
Odrůda	výnos t.ha ⁻¹	HTZ g	Odrůda	výnos t.ha ⁻¹	HTZ g
VILNA	8,1	51,7	CAROLA	9,5	39,7
CAMERA	7,9	47,7	ALISSA	8,5	41,4
TIFFANY	7,5	47,5	LUXOR	8,2	41,1
DUET	6,9	43,3	LURAN	8,0	42,5
JOLANTE	6,9	44,9	ANGELA	8,0	42,0
			NELLY	7,6	43,1
			SILKE	7,5	40,1
			OKAL	7,3	40,4
Průměr	7,5	47,0		8,1	41,3

rozdíl ve výnosu 2-řadé x 6-řadé = 0,6 t.ha⁻¹, tj. 8,6 %

rozdíl v HTZ 2-řadé x 6-řadé = 6g, tj. 13 %

zvýšená intenzita pěstování					
Odrůda	výnos t.ha ⁻¹	HTZ g	Odrůda	výnos t.ha ⁻¹	HTZ g
DUET	10,0	49,4	CAROLA	11,6	42,4
VILNA	9,8	55,1	LURAN	11,0	47,4
JOLANTE	9,6	46,5	LUXOR	10,5	46,8
TIFFANY	9,3	53,5	OKAL	10,5	45,3
CAMERA	8,6	52,1	ALISSA	10,4	46,9
			NELLY	10,4	47,1
			SILKE	10,0	46,8
			ANGELA	9,6	43,7
Průměr	9,5	51,3		10,5	46,3

rozdíl ve výnosu 2-řadé x 6-řadé = 1,0 t.ha⁻¹, tj. 11,2 %

rozdíl v HTZ 2-řadé x 6-řadé = 5g, tj. 10 %

rozdíl ve výnosu zvýšená x základní intenzita u 2-řadých 26,7 %

rozdíl ve výnosu zvýšená x základní intenzita u 6-řadých 29,6 %

